

Štev. 14. Leto 3.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravlštvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopiši

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽJ

X. mednarodna konferenca dela

(V Ženevi od 29. V. do 16. VI. 1928.)

Uvodne besede.

Odkar je nastal modern delavski pokret, so bili vsi njegovi napori usmerjeni v tem pravcu, da se s čim obsežnejšo socialnopolitično zakonodajo delavskemu razredu da čim popolnejšo osiguranje življenja in zdravja od zibelke do smrti. Z mednarodnimi vezami, katere je ustvarjal, je dajal delavski pokret svoji akciji čim širši razmah, skušajoč vse v eni državi dosežene uspehe takoj razširiti tudi v vse druge države. Z niveliranjem navzgor je hotel delavski razred z mednarodnim zakonodavstvom osigurati nadaljno prodiranje svojih jedinic v državah, kjer so bile ekonomske in politične razmere za to najugodnejše.

Dolgoletna borba na polju čistega nauka; ali naj se država sploh umešava v odnose med delom in kapitalom odnosno delavci in kapitalisti, se je končala v prilogi intervencionistov. Ker je delavski pokret v praksi z razrednim bojem močno podprl teorijo intervencionistov, je cela vrsta, takozvani kader socialistov, iz vseh naprednih držav odločno propagirala čim obsežnejšo socialno zakonodajo. Iz paralelnega dela v teh dveh pravcih je dozorela misel, da se stvari splošna mednarodna ustanova, ki bi imela nalogo da se briga za čim izdatnejšo zaščito delavcev v raznih državah po celem svetu.

To se je izvršilo po končani svetovni vojski. Mirovni dogovor je postavil društvo narodov kot zamišljeno garancijo proti vsem bodočim vojnem. A kot del društva narodov je bila stvorjena mednarodna organizacija dela s ciljem, »da osigura socialni mir in socialno pravico«. To naj bi ona dosegla s tem, da da inicijativo in da kontrolira izvajanje čim obsežnejše delavske zaščite in zavarovanja v vseh državah sveta. Cel XIII. del versajskega dogovora je posvečen mednarodni organizaciji dela, to je delavski zaščiti.

Mednarodno organizacijo dela sestavljajo one države, ki so članice društva narodov, vendar morajo v njo vstopiti tudi druge države, kot je bil to slučaj z Nemčijo, dokler je bila izven društva narodov, ali sedaj s Portugalsko, ki je ostala v mednarodni organizaciji dela, dasi je odstopila od društva narodov.

Vsaka država je zastopana v MOD po proporciji: 50 odstot. predstavnikov vlade in po 25 odstot. pa predstavniki reprezentativnih delavskih organizacij odnosno delodajalcev. Reprezentante delavskih in delodajalskih organizacij odredajo te organizacije same in vlada nima pravice se v to vmešavati, ampak mora predlagane delegate avtomatično uvrstiti v zastopstvo. Delegati delavcev, kakor poslodavcev in vlade so v vsem svojem delovanju pri MOD popolnoma svobodni ter so za njih merodajne le instrukcije, ki jih dobe od svojih organizacij. MOD ima svoj biro s približno 300 uradniki, svoj upravni odbor in redno konferenco. Odbor se sestoji iz 12 članov, ki jih izvolijo iz vrst predstavnikov vlad in iz po 6 članov, ki se izvolijo iz vrst predstavnikov delavcev in delodajalcev vsake 3 leta. Konferenca pa se sestane vsako leto. Vsak član MOD je dolžan poslati na konferenco de-

legacijo, sestavljeno iz dveh predstavnikov vlade in po enega predstavnika delavcev in delodajalcev. Poleg tega se sme odrediti k vsaki točki dnevnega reda na vsakega delegata največ po dva eksperta. Vsi stroški gredo v breme državnega budžeta.

Konferenca dela je razdeljena na tri velike grupe: Grupo vladnih, delavskih in delodajalskih delegatov. Vsaka grupa se redno sestaja, razpravlja o vseh vprašanih dnevnega reda in sestavi k vsaki točki svoje stališče. Za svoje vzdrževanje dobiva MOD potrebna sredstva od društva narodov.

Dosedanje delo in rezultati.

Da je bil trud MOD, da reši čim več vprašanj in ratificira čim večje število konvencij, ogromen, o tem dosedaj nikdo ni sumil. Ravno tako jih je malo, ki odkrito ne pripoznajo, da so rezultati tako ogromnega truda premajhni, da skoro brezpomembni.

Oni, ki niso porabili vseh svojih moči, da si izvojujejo in obdržijo ono, kar jim je potrebno, ampak so verovali, da je tudi v današnjih časih mogoče pričakovati, da bo padla mana iz neba in da bo MOD ona, ki bo sama od sebe zacelila vse rane delavskega razreda, so nad MOD silno razočarani. Njihov nekdanji optimizem se je polagoma spremenil v mržnjo proti tej ustanovi, ker ni izpolnila njihovih iluzij. Oni drugi pa, ki si z MOD niso delali nikakih iluzij, danes nimajo razloga, da bi bili razočarani nad MOD.

Plima in oseka, prosperiteta in kriza — so elementi, s katerimi mora računati MOD in kateri ne morejo iti mimo MOD, ker socialnopolitično zakonodajstvo se da primerjati z barometrom, ki se dviga ali pada po konjunkturi v gospodarskem življenju.

Neposredno po vojski je delavski razred iz posebnih psiholoških razlogov imel veliko politično moč, ki je trajala skozi nekoliko let. Tedaj je nastalo mrtvilo. Gospodarsko življenje zlasti evropskih držav, ki so še vedno najvažnejši faktor v MOD, se je začelo šele zadnja tri leta polagoma urejevati. Odmev tega gospodarskega življenja, kakor predhodne moči delavskega razreda in nato njene oslavitve se jasno čuti v vsem delovanju MOD.

Prvo in najvažnejše, kar je bilo potreba delavstvu osigurati, je bil 8-urni delavni čas. Zato je bilo prvo delo prve mednarodne konference, ki se je vršila v Wašingtonu, sprejem zakonskega predloga za mednarodno izvedbo 8-urnega delavnika. Ta konvencija je bila sestavljena leta 1919, torej v času, ko so delavci predstavljali posebno politično silo z ozirom na posebno povojno psihozo, ki je vladala. Po tej konvenciji so se izdelale konvencije o zavarovanju delavca, o brezposelnosti, o zabrani nočnega dela za žene in otroke, o zaščiti mater, o zaščiti mladoletnih v delavnicah, o nedeljskem počitku, zabrani nočnega dela v pekovskih obratih, zavarovanju zoper nezgode itd. Skupno je bilo izdelanih 25 konvencij in 29 priporočil.

(Dalje prihodnjic.)

da se ta in ta minister pooblašča, da spremeni uredbo o nabavljajških zadrukah. Na zunaj torej čisto nedolžne takse, ki pa jih je nikdar sita birokracija pošteno izrabila ter izdelala take spremembe, ki živo režejo v meso slehernega uslužbenca in delavca.

V smislu čl. 14 izprememb uredbe o nabavljajških zadrukah se hoče sedaj odtegniti vsem činovnikom Din 360, vsem ostalim pa Din 180 v 36

mesečnih obrokih za savez nabavljajških zadrug in sicer baje za posojilnico. Čez ta denar boš mogel razpolagati šele čez 10 let, dotlej pa ti bo ležal brezobrestno.

Proti temu nasilnemu ugrabljenju že itak mizernih plač moramo povsod najodločneje protestirati in zahtevati, da se ta uredba takoj spremeni. Zahtevamo, da se z odtegotvanjem počaka do rešitve naših tozadevnih predstavk.

Volitve delavskih zaupnikov.

V Ljubljanski direkciji se volitve zaupnikov bližajo koncu. Na celi črti je zmagal savez kljub večkrat zelo zviti agitaciji nasprotnikov, ki so si hoteli pomagati s tem, da so prenašali naše volilne letake iz enega okrožja v drugega. Delavstvo v kurilnicah in delavnicah je odločno obrodilo zvezo, prometno zvezo in društvo profesionistov s tem, da je izvolilo od celokupnih 38 zaupnikov 33 zaupnikov na listi razredne organizacije, ter le 3 zvezarje in po enega prometne zveze in profesionistov.

Enako sijajno so se odrezali progovni delavci, ki so sicer v veliki množini prisiljeni biti člani žolte organizacije, da se izognejo raznim šikanam. Danes prinašamo nadaljne rezultate:

	U. S. Z. J.	Zveza in Prom. zveza	Profesionisti
Kuril. Maribor	6	—	—
Prog. sek. Jesenice	5	1	—
Prog. sek. Ptuj	4	2	—
Prog. sek. Celje	3	3	—
Signalna sekcija	1	3	—
Sig. sek. Zidani most	4	2	—
Sig. sek. Novo mesto	4	2	—
Doslej izvoljenih	82	10	1
Skupaj	109	23	1

Tudi v Hrvaški in Bosni se naši sodruzi povsod aktivno udeležujejo volitev in so rezultati zelo ugodni. Povsod, kjer obstoja naša podružnica, je nad tri četrtine zaupnikov naših.

Radi presoje položaja v Sloveniji podajamo še statistiko za posamezne liste oddanih glasov:

Jedilnica:	U. S. Z. J.	Zveza in Prom. zveza	Profesionisti
Delavnica Maribor	1100	277	—
Kuril. Ljubljana II.	185	29	77
Pr. sek. Maribor gl. k.	193	53	—
Pr. s. Ljubljana gl. k.	202	188	—
Prog. sek. Jesenice	190	61	—
Prog. sek. Ptuj	215	81	—
Prog. sek. Celje	110	92	—
Pr. sek. Zidani most	139	75	—
Pr. sek. Novo mesto	186	85	—
Kuril. Maribor	347	45	—
Skupaj	2867	986	77

Posamezni načelniki hočejo sedaj onemogočiti delo zaupnikov, ker pač niso izvoljeni po njihovi volji. Zato bo Savez želez. Jugoslavije tekom julija tl. po vseh podružnicah sklical sestanke, kjer se bomo točno pogovorili o vseh nalogah delavskih zaupnikov, da bo vse njih delo res v korist delavstvu.

Nekoliko odgovora.

Glasilo nacionalnih železničarjev hoče v svoji številki odgovarjati na naše stvarne ugotovitve o nabavljajški zadrugi, o raznih zadevah, tako tudi o zvezarski kurateli nad to zadrugo ter o plačah, katere prejemajo funkcijonarji te zadruge.

O teh poslednjih je trosil nek vneti narodni član iz Novega mesta lažnjive vesti med naše sodruge in tudi med svoje tovariše, da delajo ti funkcijonarji iz zgolj požrtvovalnosti do zadruge brezplačno in brez odškodnin. Ker pa tega naši sodruzi in tudi tovariši niso hoteli verjeti, so vprašali pri zanesljivih članih, če je to res. Ker se je to potem izkazalo samo kot zvezarska demagogija, se je sedaj spravilo njih glasilo nad naše sodruge, češ, oni so predlagali povišanje plač ter se spravilo nad naša sodruga Ceraja in Mravljeta.

Ker pa je raztrosil nacionalni pisec svoje misli samo za svojo narodnost že na vse strani, je potreba, da mu jih mi spravimo skupaj, da ne bo slabo informiral svojih malostevilnih bralcev.

Sodrug Mravlje je pred štirimi leti, ko še ni bil v upravnem odboru, torej samo kot član zadruge in na tem občnem kot izvoljeni delegat, predlagal, da se funkcijonarjem v nadzornem in upravnem odboru zvišajo sejnine od 25 Din na 30 Din z motivacijo, da naj se trud in delo teh funkcijonarjev s tem plača. Bil je mnenja, ker se ni govorilo o drugih odškodninah, da so samo sejnine vsi njihovi prejemki, kakor je trosil to še do predzadnjega dotični tovariš iz Novega mesta. Predlagal pa ni ne prej in ne pozneje nikakih poviškov plač funkcijonarjem, razen uslužbencem in delavcem.

Ko je bil pa izvoljen naš sodrug na žalost vseh zvezarjev tudi v upravni odbor, mu pa radi še drugih odškodnin niso dolgo časa dodelili nikake funkcije, ter so si te funkcije vse lepo med seboj porazdelili. Ko so pa naši sodruzi iz nadzornega odbora prišli temu na sled, niso pustili, da bi bil on in naš Savez neinformiran pri poslu in vodstvu te zadruge, ter so mu dodelili eno mesto. Ker pa je bil to preveč hud udarec zanje, so radi tega zmetali na sramoten način na letošnjem občnem zboru vse naše sodruge iz nadzornega odbora. Ko so se potem letos po občnem zboru zopet razdeljevale funkcije, so se ga hoteli zopet odkrižati z vsemi mogočnimi izgovori; sodrugu Mravljetu je ta igra že presedala in je izjavil, da iz tega razloga ne želi nobene funkcije.

Da pa bodo naši člani vedeli, kako težko prenašajo nacionalni našo kontrolo v Nabavljajski zadrugi, naj bo povedano še to, da je s. Mravlje pri neki priliki, ko je bil navzoč tudi g. Škrjanc, konstatiral, da zvezarji nočejo dopustiti Savezovim članom primernega zastopstva v tej zadrugi, oni bi radi pobasali samo njih izkupljeni denar; g. Škrjanc mu je zalučal v obraz, da on lahko izstopi iz zadruge, da s tem ne bo za zadrugo nobene škode. Povemo pa g. Škrjancu, da ne bo radi njega zaenkrat noben sodrug izstopil iz zadruge. Na vsa ta izzivanja odgovarjajo vsi zavedni železničarji s tem, da so sklenili, da vstopijo v nabavljajško zadrugo in tudi v njej delajo ter prevzamejo upravo v svoje roke.

Zopet nasilje nad železničarji.

Že ko se je obravnaval finančni zakon, smo protestirali, da bi se vsem državnim uslužbencem odtegnil go-

tov prispevek za nabavljajško zadrugo proti njihovi volji. Res, v finančni zakon ni prišlo ničesar takega, razun

Zvezarji skačejo . . .

Vedno bolj se udomačuje pri zvezarjih navada, da, kadar jim železničarji jasno in odločno izrazijo nezaupnico, ali če doživijo občuten poraz, vedno izdajo po eno številko svojega »Jugoslovanskega železničarja«, v katerem bruha na nas ogenj in žveplo. Ja gospodje, ali se še niste prepričali in na lastne oči videli, kako že tudi verni vaši člani majajo z glavami, ko berejo take izbruhe.

Ali ne morete drugače prikriti, da vam je obrnil hrbet Ogulin, Perušič, Vrhovina, Split? Ali smo mi krivi, da zapuščajemo vašo ladjo železničarji v Bosni, čeprav imajo vaši zvesti popolnoma v rokah nabavljajko zadrugo v Sarajevu, ki pa bo ravno vsled energičnega nastopa naših sodrugov sedaj kmalu morala zadržati zlate vire?

Ali res ne morete na drug način preboleti grozne nezaupnice, ki vam jo je dalo progovno delavstvo v Sloveniji?

Ali res mislite, da lahko z navadnim člankom »Po njih delih jih boš poznali« zakrijete odgovornost Vaših glavnih funkcionarjev v centralni upravi bolniške blagajne, ki vsak sklep naših sodrugov preprečijo! Ali vas že v naprej boli glava radi predstoječih volitev v bolniško blagajno, ko se bo gotovim gospodom, v kolikor ne bodo od direktorja imenovani, treba posloviti od foteljev v centralni upravi bolniške blagajne.

Res prav ste napisali, da so v

drugih državah »kameleonskim hujškarjem železničarji že davno obrnili hrbet« in vam že mora biti težko, ko že skoro nikamor več ne morete pisati »tovarišem«. Ali že vidite, da tudi na Češkem zvezda vaših tovarišev ugaša. . . Teško je, gospodje, res, biti obsojen na smrt po neozdravljivi boleznini in počasi hirati.

Dosti globoko ste tudi padli, ko morate res vršiti »Kajnovi delo«, kakor ste ga opisali v zadnji številki in pozivali mašinski oddelek na pomoč, da uniči rudečo pošast v kurilnici. Ne, gospodje, ta poziv pa se ne da primerjati z našim, ker pri nas gre za razkritje raznih manipulacij in za zaščito delavcev, vam pa za nekaj čisto drugega.

En nasvet bi vam dali: Mesto, da pišete take članke kot v zadnjem listu, naj se raje tovariš urednik obrne do svojih tovarišev v Bosni, Hrvaški in Dalmaciji ter jim da nasvet, da naj železničarje, ki prijavljajo svoj izstop iz zveze v masah, ne zadržujejo z najrazličnejšimi formalnostmi, ampak naj jih črtajo, upoštevajoč, da prisiljena stvar ni dosti prida. Ko se boste omejili na tiste sloje, ki po svoji mentaliteti k vam spadajo, potem pa boste lahko nemoteno izvrševali svoje poslanstvo in sledili zgledom zadnjih preostankov »tovarišev« v drugih državah. Upeljavo fašističnih metod pa bomo znali preprečiti.

Delavski zaupniki, pozor!

Na intervencijo centralnega sekretarijata delavskih zbornic v Beogradu je izdalo ministrstvo financ odlok, da so vsi dopisi in vloge delavskih zaupnikov kolka proste. Na vloge zgoraj napišite: »Takse prosto

po odloku 53418 Gen. dir. poreza od 28. IV. 1928.«

Predsedniki delavskih zaupnikov dobe potreben material (papir, koverte in razne formularje) na centrali, kamor naj se obrnejo pisмено. Centralna uprava.

Mariborski železničarji za lastno nabavljajko zadrugo.

Vprašanje nabavljajke zadruga postaja pri nas vedno bolj aktualno ter je radi tega Ujed. Savez žel. smatral potrebno, sklicati v svrhu razčiščenja tega vprašanja javni železničarski shod v petek 13. julija v Unionski verandi. Okoli 1200 konzumentov je z zanimanjem poslušalo izvajanja s. Bahuna o boju naše organizacije za gospodarsko osamosvojitve železničarjev. Nato je poročal o stanju nab. zadruga v Ljubljani s. Mravlje, predsednik g. Čerče pa je dajal potrebna pojasnila. Govorili so še ss. Svetek, Zmazek in Čanžek; na to je bila sprejeta sledeča resolucija:

»Železničarji, zbrani na javnem železničarskem shodu v Mariboru, dne 13. julija 1928, po zaslišanju referatov:

1. Energično protestirajo proti ugrabitvi 14 milijonov Din, katere so oni sami spravili skupaj v bivši gospodarski poslovalnici s tem, da so plačevali živila dražje in skozi več let niso dobili izplačanov povračil.

2. Protestirajo proti nalogu ministrstva financ, glasom katerega se bo začelo odtegovati prisilni prispevek za nabavljajke zadruga in sicer nastavljenecem v uradniških kategorijah Din 360, ostalemu osebju pa Din 180, smatrajoč to odredbo kot nasilno omejitev razpolaganja z lastno imovino, kar je protustavno.

3. Ugotavljajo, da se doslej še ni izplačilo 5-odstot. povračila od nakupov v gospodarski poslovalnici v letu 1928.

4. Obsojajo namero gotovih ljudi, ki so hoteli urediti v svet pri Mariborski poslovalnici nabavljajke zadruga gotove osebe proti volji mariborskega delavstva.

Na shodu zbrani železničarji zahtevajo:

1. Da ministrstvo saobračaja izroči čisto premoženje bivše gospodarske poslovalnice zadruga, ustanovljeni iz vrst odjemalcev prejšnje poslovalnice.

2. Da se takoj ukine odlok ministrstva financ z dne 27. junija in da se železničarjem prispevki za nabavljajke zadruga nasilno ne utegnejo.

3. Da se iz likvidacije mase gospodarske poslovalnice takoj izplača 10-odstotno povračilo odjemalcem.

4. Mariborski žel. se izrekajo za ustanovitev samostojne nab. zadruga s sedežem v Mariboru in katere delokrog naj bo Mariborska oblast.

Jasno je bilo videti, da mariborski žel. nimajo po vseh slabih skušnjah več zaupanja do tistih skrahiranih gospodov do žolte Zveze, ki se nam hočejo vsiljevati; radi tega je tudi govor Murausa in Tumpeja izzval med železničarji le ogorčene medklice, kajti oba sta napadala našo razr. bojovno organizacijo in železničarje, posebno Tumpeja, ki je dejal železničarjem, da hočejo konzum v svoj žep spraviti (raje bi videl, da ga prepuste zvezarjem!). Zvezarji so glasovali tudi za našo resolucijo; na koncu pa je Muraus izjavil, da od Udruženja nacionalnih žel. nima pooblastila za pogajanja, g. Čerče pa, da se nabavljajka zadruga le s člani lahko obvezno pogaja ter radi tega naj železničarji pristopajo k savezu, da dobijo odločilno besedo v nabavljajki zadruga.

Shod je ob 10. uri zaključil predsednik s. Korbun s pozivom na železničarje, da naj združnemu gibanju polagajo veliko pažnjo, ker je baš ono eno najvažnejših vprašanj pri osvobodilnem boju proletarijata izpod kapitalističnega suženjstva.

Dobrote vlakospremne službe.

Zadnjič sem orisal službovanje revizijskega sprevednika. Razume se, da ima vsak izmed teh različne slučaje in doživlja, katerih se nabere tekom časa cela knjiga, kar mi pa tukaj ni mogoče vsega

opisati. Danes hočem omeniti nekoliko o onih, ki so po činu zopet za eno stopnico višji od sprevednika. To so prtljažniki. Pravijo jim pa tudi manipulant, po nemško smo jih nekaj nazivali »Packmeister«.

Že naziv nam pove, da ta manipulant res ni kar tako, ampak da ima zelo važen posel in da res nekaj dela. In to je tudi res. Če bi se ga hotelo njegovemu delu primerno nazivati, bi se mu moralo reči prtljažni delavec. To je in ni nič drugega, samo s to razliko, da je prtljažnik že star uslužbenec, ki ima po večini že davno vse izpite za seboj, katerih je pa celi ducat in je celo zvaničnik. Po naše bi bil poduradnik. Poduradnik, prijatelj moj dragi, ki me že zopet po strani gledaš. Poduradnik je bil v Avstriji gospod, v Avstriji, kjer smo bili sužnji. Ni bil suženj, kajti obleko je dobil redno in točno ter tudi lepo in trpežno, ne po svojih prejemkih, ki so mu omogočali v vseh ozirih človeka dostojno in vredno življenje. Ali ta »Packmeister« v Avstriji niti poduradnik bil ni, temveč samo sluga (Diener) in imel je za razkladanje in dokladanje prtljažne robe do deljenega prtljažnega delavca, pri nabiranih vlakih celo dva, da ni sam razmetaval in eksiciral z zaboji, kovčki in vrečami. Zraven tega pa vrši še vsa pismena dela, katerega pa ni malo. Kajti za vsak komad mora izstaviti predajni seznam, katerega kopijo odda v postaji z robo, a matico pa obdrži s podpisom dotičnega, ki je robo prevzel. Pri nas je že tako na železnici, da se nikomur nič ne zaupa. Tudi visokim gospodom predpostavljenim ne. Pri nas drži samo podpis in nič drugega, pa bodi Peter ali Pavel. Takšen podpis te še čez leta lahko reši kakšne sitnosti in kazni, ko boš morebiti že davno mrzel.

Rekel sem torej, da smo imeli v davnih časih prtljažne delavce. Odkar pa je suženjstvo odpravljeno in je zmznila tudi južna železnica, so zmznili tudi prtljažni delavci. Od takrat opravlja naš prtljažnik — poduradnik — delo za dva; za sebe in za delavca. Zakaj pa ne? Saj je vendar svoboden. Dokler je bil suženj je imel delavca za tako delo, ker tam v suženjstvu so imeli tako navado, da tisti, ki je opravljal kjerkoli pismena dela, ni premetaval zabojev in vreč, železja vseh vrst ter oljnatih sodov. Za taka dela so imeli delavca. Sedaj pa pravijo visoki gospodje, da teh izdatkov za prtljažne delavce budžet ne prenese. Imejte torej prtljažniki to zadoščanje, da rešujete budžet, ki je neozdravljivo bolan.

Ceprav dragi bralec že zopet godrnjaš, vendar moraš še naprej z menoj. Oglejati si moramo še ono kategorijo vlakospremne službe, ki je najvažnejša. To so vlakovodje. To se razvidi že iz tega, ker se od teh ljudi izmed vseh največ zahteva in to glede znanja, kot glede odgovornosti. Kar se znanja tiče, pa mora biti takle vlakovodja res precej kunšten. Ima za seboj približno en ducat izpitov iz železniške prometne in komercialne službe. Poleg tega ima v glavi še na stotine predpisov in okrožnic, ki se pogostoje menjajo kot pa srjaca.

Tekom let se mu te okrožnice in predpisi zajedo v kri in meso. Če mu prereže kožo na kolenu ali na komolcu, mu pogleda izpod kože najprej okrožnica, potem še le kri. Če jo še kaj ima! Zgodil se je nekoč slučaj, da je vlak povozil nekoga starega moža, ter ga tako razmesaril, da ni bilo mogoče dognati identite. Slučajno pa pride mimo star železniški zdravnik, ki po kratkem ogledu ugotovi: To je železniški vlakovodja! Le pogledjte, saj mu iz polomljenih udov štrle železniške okrožnice. In res je bil upokojeni vlakovodja.

Da mora biti vlakovodja zares kunšten, sledi tudi iz tega, da mora imeti še poleg nešteti želez. izpitov tudi najmanj dva razreda srednje šole (torej jih ima lahko tudi več) in še inteligenčni izpit. Za inteligenčnega se smatra na železnici takrat, če ve, v kateri državi je reka Bara-bu, koliko slapov ima reka Niagara, koliko nog ima rak, kakšno starost dočaka bela vrana in koliko časa bi vozil naš Orient-Express na Mars, če bi bili nanj že položeni tiri, ter bi vsakih 120 km vzel vodo. Torej na kratko: vlakovodja je in vsak način vsega upoštevavanja vreden človek. Zato pa ima tudi temu primerno odgovornost. O tem bomo govorili pozneje.

Rekel sem poprej, da mora vlakovodja imeti dva razreda srednje šole in inteligenčni izpit. Ker sem vseskozi resnicoljuben, moram reči, da to ni res, da mora imeti. Če nima te izobrazbe, je še boljše, za upravo namreč, ker ga uprava nikdar ne imenuje za nadsprednika t. j. v III. čin. kateg. On pa vendar lahko opravlja službo vlakovodje s prejemki zvaničnika, odgovornost ima pa isto kot oni, ki je nadsprednik v čin. III. kat. Tudi kazen plača isto. Ni mi še znan slučaj, da bi kdorkoli plačal za kakšno nezgodo ali kakšno nerednost zato manj, ker je zvaničnik. Odgovornost, kazen in služba ne pozna razlike. Razlika je v prejemkih in to občutna, čeprav je zvaničnik ravnatoko sposoben vlakovodja, kot čin. III. kat. in bo sposoben po mojem mnenju, dokler ne bomo vozili na Mars. Potem ne rečem nič, da pride inteligenčni izpit do veljave. Sedaj ima uprava samo cenene vlakovodje. Ni še rečeno s tem, da postaneš čin. III. kat., čeprav narediš vse kar gospodje v svoji taktiki zahtevajo. Ko si izpolnil vse pogoje, si samo lahko misliš, da boš mogoče enkrat imenovan. Ko prosiš in prosiš ter postajaš že siten, ti odgovorijo, da je budžet neozdravljivo bolan, ter se nahaja že dalje časa na smrtni postelji. Največkrat pa niti odgovora ne dobiš. Ker so pa vlakovodje, četudi zvaničniki, kunštni in že iz življenske izkušnje vedo, da so pogrebni stroški tudi pri budžetu velikanski, ostane torej malo upanja, da bo prihodnji budžet bolj trdnega zdravlja. Nespretni »fušarji« mu zadajo vedno napačne injekcije.

Oglejmo si sedaj tega vlakovodja v njegovi službi in sicer najprej onega, ki vozi tovrne vlake. Ta je še po večini zvaničnik, torej cenejša moč. Kot nalašč pripravljen objekt za breznejšo izkoriščanje.

Pri tovrnih vlakih pride vlakovodja v službo poldrugo uro pred odhodom vlaka. To je že precej časa ali za vse delo, ki ga

ima vlakovodja izvršiti, predno vlak odide, je tudi to premalo. Tam neke mu sestavlja vlak s 1000 in več tonami (navzgor ni meja). Vlakovodja si med premikom lovi vozove na vozovni izkaz, ker kadar je enkrat vlak sestavljen, se za odhod strašno mudi. Zamuda ne sme nastati, čeprav je bil vlak šele zadnje minuto sestavljen. Vlakovodja pa izdeluje vozovni izkaz, pregleduje vozovne listine z vsemi prilogami, zalivke, vozovne naklade, ter poškodbe. Celi vlak ali posamezni vozovi lahko stojijo po celi dan ali pa še več v postaji, pa ni potreba nikomur videti, da naklad ni pravilno naložen in povezan; n pr. povezan s predrebno žico. Nikomur ni bilo treba videti, da manjka na tem ali onem vijak in kos deske na strehi. Še-le ko je voz že ranžiran v vlak, je vlakovodja in njegova skupina tisti, ki mora ugotoviti vse napake, tudi tiste, ki spadajo v delokrog drugih postajnih uslužbencev. Ako pa v naglici in pri slabih razsvetljavi po noči kaj spregleda, odgovarja on za vse napake, ki so jih zakrivil drugi. Dobi enostavno kazenski odlok, ki pravi: Ker ste pri vlaku . . . zagrešili nerednost s tem, da ste malomarno pregledali vlak, ker niste opazili, da je bila streha na vozu . . . preluknjana in imelo za posledico, da je žel. uprava morala stranki povrniti škodo. Vas kaznujemo z Din . . . , kateri znesek se vam bo odtegoval v . . . mesečnih obrokih pričenši z Vaš zagovor, da niste imeli časa plezati na streho, ne drži itd. Tako. Prav ti je. Če si tako »kunšten«, da veš, kje je reka Bara-bu in koliko let živi bela vrana, pa vedi še to, da je streha na vozu preluknjana, čeprav ne nosiš lestve s seboj, da bi splezal nanjo. Ampak ti si »kunšten« in zato si za vse odgovoren. Ne-koč so nekeje v Banatu naložili en voz pšenice, v katerem pa niso opazili luknje na tleh voza. Še-le v končni postaji, ki je bila v Sloveniji, so opazili, da ima voz luknjo in da pšenice manjka. Kaj je bolj naravnega kot to, da so zasliševali vse vlakovodje od Banata do Ljubljane, zakaj niso oni zapazili luknje. Iz tega sledi, da mora vlakovodja pri prevzemu vlaka zlestiti tudi pod voz, magari med premikom. Da mora tudi na streho, že itak vemo; zato je vendar vlakovodja. Radovedni smo, kdo neki bi za vse to odgovarjal, recimo, če bi vlakovodij ne bilo ali pa bi ti ne bili tako »kunštni« kakor so. Pa to še ni vse. Vlakovodja tudi odgovarja, če se mu postavi kretinico na napačni tir, ali če se med vožnjo zlomi kolo, ako med vožnjo skoči krava s pašnika pod vlak in če kdorkoli kaj opusti ali pozabi, odgovarja vlakovodja. On se ne sme nikdar zmotiti. Lahko se zgodi, da prometnik kaj spregleda, pa ga mora vlakovodja opozoriti, če je napaka že storjena, in nesrečo preprečiti. To je še edina sreča, da imamo nezmotljive vlakovodje.

V medpostajah je vlakovodja vodja premika. Saj ga vidiš, kako maha z rokami, s kapo ali celo z dežnikom ter daje signale, skače in prestavlja kretinice, rine in odpenja vozove; tam jih zopet lovi s cokljo in zavira itd. Ves je poten in zamazan, kot kovač pri nakovalu. Že zopet mi ugovarja prijatelj, da vlakovodji tega ni treba delati, kar sem ravnokar naštel. On ima vendar za to delo določene ljudi. Seveda mu ni treba, ali če se pa hoče izogniti kazni, mora prijeti za vse in biti povsod, ker ima za vse delo pri premiku in prestavljanju kretinice premalo ljudi. Če ne bo delal sam in še prav pridno, bo vozil odmerjeno progo dva dni, mesto en dan. Ne ugovarjaj mi že zopet s tem, da je plačan zato, če premika. Sedaj si jo pa zares pogodi. Plačan je res in še celo na imeniten način. Sedaj pa enkrat poslušaj in mi ne ugovarjaj vedno. Vlakovodja, kakor si videl, premika, vodi ves premik, zanj odgovarja in plačuje kazni, ki niso redke in majhne. Ko je pa končal s premikom, je poplačan za svoje delo in za delo skupine v tem, da prinese od prometnika potrdilo, da je strojno osebje toliko in toliko časa premikalo. Kaj me debelo gledaš in rečiš, kot sestradan medved. Tako je in nič drugače. Visoki gospodje pri generalni direkciji so nam resno in odločno rekli, da v medpostajah manevriše samo strojno osebje. In tako so skovali skupaj nek Pravilnik o nerednih nadležnostih, kjer stoji črno na belem, da ima pravo do odškodnine za premik samo strojno osebje. Vlakospremno osebje pa ne, ker ne manevriše. Sem že precej let pri železnici, pa še nisem videl, da bi kjerkoli premikalo strojno osebje, ker je to enostavno nemogoče. Takšnega mnenja so te velike in učene glave pri generalni direkciji drž. železnic. Kaj hočeš, če imamo na najvišjih mestih železniške uprave ljudi, ki niti ne vedo, kaj to in ono osebje na železnici dela. V tistem pravilniku o nerednih nadležnostih so nam tudi uredili kilometražo.

Pod kilometražo moraš razumeti odškodnino za dvojno gospodinjstvo. Da ti ne bode nerazumljivo, kaj je to, dvojno gospodinjstvo, ti moram pač povedati, da vlakospremno osebje, pa naj vozi kjerkoli hoče, bodisi osebne ali tovrne vlake, prebije nad polovico meseca izven doma.

Jasno je, da mora teh 15 do 18 dni zunaj na progi tudi živeti in vsakomur, ki ni prevečkrat v otročjih letih iz postelje na glavo padel, mora biti razumljivo, da ta način gospodinjstva stane veliko več, kakor pa pri družini, ki je vedno skupaj. Da se torej ti izdatki na progi krijejo, je odmerjena za vlakospremno osebje kilometražo. Sedaj pa poslušaj! Strokovnjaki drž. železnic SHS v Beogradu so izračunali, da ima ono osebje, ki prevozi progo 140 km v 4. do 5. urah s potniškim ali brzim vlakom večje izdatke na progi, kakor pa ono osebje, ki prevozi isto progo s tovrnim vlakom v 9. do 12. urah. Da, celo tako pametno so računali, da so mislili, da je vožnja z nabiralnim vlakom, s katerim rabiš kar celih 12—13 ur za 64 km dolgo progo, naravnost luksus. In temu naziranjju primerno so izdelali Pravilnik o nadležnih nerednostih, v katerem so določili za osebje tovrnih vlakov najnižjo kilometražo.

Da ne bo nikjer nesporazuma in zamere, hočem tukaj ugotoviti, da osebje osebnih vlakov nima niti približno tega, kar bi moralo imeti in kar je celokupno osebje nekada že imelo, namreč takrat, ko je bilo še suženi. Takrat je sprevodnik dobil v obliki kilometraže 60—70 zlatih kron, vlakovodja pa 80—90 na mesec. Danes pa dobiva sprevodnik in zavirač pri tovornih vlakih 220—250 Din, vlakovodja pri tovornih vlakih v najsrečnejšem slučaju 300 Din, pri osebnih in brzih vlakih pa 600 Din. Ti prijatelji, ki se na valuto bolje razumeš kot jaz, pa izračunaj razliko med nekdanj in sedaj. In da ne bode kdo mislil, da sem proti temu, da ima osebje osebnih in brzih vlakov višjo kilometražo, trdim, da so učeni gospodje pač smatrali določeni znesek za primerno odškodnino za izdatke na progi. Da so pa osebju tovornih vlakov določili tako sramotno nizko vsoto, si razlagam tako, da gospodje niso vedeli, da brzi vlak prevozi prej določeno progo, kot pa tovorni. Imamo pač dobre stručenjake. Jaz celo trdim, da oni gospodje stručenjaki, ki so tak Pravilnik o nadležnih nerednostih izdelali, potem oni, kateri so ga odobrili ter vsi oni, ki ga izvršujejo, niso polagali inteligenčnega izpita, ter bi najbrže poslali najprej nabiralni vlak na Mars, češ, ta bo najprej tam.

Prihodnjik se bomo pa pomudili pri vlakovodjih osebnih in brzih vlakov.

Sprevodnik Janez.

Dopisi.

Podružnica Videm-Krško.

V nedeljo, dne 8. julija je imela tukajšnja podružnica izredni občni zbor, katerega so se naši sodruzi v lepem številu udeležili; a še večja udeležba bi lahko bila, ako bi se bolj zavedali svojega položaja. Kot delegat iz centrale nas je posetil s. Jernejčič iz Ljubljane, ki je v jedrnatem govoru orisal današnjo situacijo. Posetil nas je tudi s. Baraga iz Brežic, ki je kot skupščinar bolniške blagajne podal natančno sliko o delu pri bolniški blagajni. Najmanj so se pa odzvali naši sodruzi s proge, kot da njim ni potrebno, da kaj slišijo in zvedo o svojem položaju. Sodruzi! Le malo več zavednosti in korajže in kadar bo še kak shod ali sestanek, pridite vsi kot en mož, da boste s ponosom pokazali, da je naša trdnjava tukaj močna in da nismo zaplani, kar ste tudi pokazali o priliki volitev delavskih zaupnikov, ko je naša lista dobila 31 glasov, a naši nasprotniki komaj 7 glasov. Tudi tistim, ki gledajo delo organizacije samo od strani, kličemo: Stopite z nami v vrste borcev ter se organizirajte v Ujedinjenem Savezu Železničarjev.

Praegersko-Čakovec.

Nekateri gospodje na tej progi imajo pač še vedno preveč časa, ker stalno osrečujejo svoje podrejene s spomini, ki se glase:

»Ker ste zakrivali to in to nerednost, se Vas kaznuje po čl. . . z globo Din . . .«

Tem gospodom bi svetovali, da se, ako nimajo druge zaposlitve, posvete tudi malo brigi za osebje. Ako bi se tako brigali tudi za proste dneve, dopuste, službeno obleko itd., bi osebje

pač bilo bolj zadovoljno in ne bi bilo treba pisati dekretov o kaznih.

Med postajo Novo mesto-Bubnjarci se nahaja na eni postaji gosp. postajenačelnik, kateri prav po hribovsko nastopa proti svojim podložnim uslužbencem in tudi proti privatnim delavcem, katere zmira za barabami, smrkovci itd. Ako se pa kak uslužbenec javi bolnega, ga psuje in pravi, naj si kupi samo za 5 Din praškov in bode ozdravel. Mi mu svetujemo, da ako kdo zbolji, zato je zdravnik tukaj, da ga preišče in ozdravi, ne pa g. načelnik. Drugič mu pa svetujemo, da svoje lepe izraze in kričanje pred privatnimi osebami nad uslužbenci opusti, ker drugič pridemo z imenom v javnost in bodemo tudi kje druge pritožbo vložili, ker vsak uslužbenec, naj si bode tudi najzadnji delavec, je 20 let star in se ne bomo pustili s takšnimi psovkami psovati. — Železničar.

Ljubljana glav. kolodvor.

Blokovnike v Ljubljani gl. kol. je višja roka zopet lopnila po mesečnih odmorih in jim vzela zadnjega, ki so ga še imeli; kajti eden je že od novembra lanskega leta ukinjen, drugega pa od časa do časa samofrč odnese.

Zatorej si blokovniki Ljubljane gl. kol. dovoljuje vprašati gosp. načelnika, zakaj tako mačehovsko postopa napram njim. Vedni izgovor, da »nema ljudi«, ne drži, ker oni nadomestni blokarji, ki so priučeni v stolpih, se jih izrablja na nadkretniških mestih, mesto v stolpih, kjer so zato izučeni. Ali za nas 8-urni delavnik ni v veljavi? Ali ne vršimo blokarji službo na najbolj odgovornih mestih, kot je služba v stolpih Ljubljana gl. kolodvor?

Zvezarski shod za Nabavljajčko zadrugo v Mariboru.

Shoda nabavljajčke zadruge v Narodnem domu, dne 23. junija, se je udeležilo 80 do 100 ljudi, od katerih je bilo samo par delavcev, ostali pa višji uradniki. Shod je otvoril predsednik mariborske podružnice UJNŽiB Muraus, ter dal prvo besedo Cerček-u. Cerček je v glavnem povedal, da je že vse v redu, treba bi bilo samo še pristopne prijave podpisati. Med njegovim referatom se je razvila burna debata članov zveze, ki so podali direktno nezaupnico temu izvajanju. Nato je govoril g. Škerjanec (»Orjunaš« in glavni agitator Zveze); bila je zopet burna debata. Po Škerjančevem referatu so zapuščali celo višji uradniki dvorano. Za tem referatom se je prijavil k besedi delavski odsek zveze in sicer delavci, ki so energično nastopili proti nabavljajčki zadrugi, ter izjavili, da se absolutno ne strinjajo s tem, da bi frakarji diktirali (je namreč samo

Glede izgraditve organizacij po industrijskih panogah je sprejel kongres načelo, po katerem se deli delavstvo na 16 industrijskih panog. V Avstriji imajo strokovne organizacije danes še 51 zvez, kar pomeni absolutno preveliko razcepljenost strok, ker bi bile sorodne lahko organizirane v eni zvezi. Odločno pa je izjavil kongres, da sklep ni presija na organizacije, ampak le pot, po kateri se bodo, če mogoče, že v enem letu strokovne organizacije stajale v predvidene zveze, ki odgovarjajo skupnim interesom sorodnih strok.

Ena najvažnejših točk dnevnega reda je bila razprava o racionalizaciji produkcije, ki se zlasti tiče bolj razvitih držav, kakor tudi vprašanje zaposlenosti žene v pridobitnem poslu.

Kongres pozdravlja racionalizacijo produkcije, toda racionalizacija, ki pomeni pocenitev produkcijskih stroškov zaradi tehnične izpopolnitve ali mehanizacije produkcije, mora služiti tudi delavstvu s tem, da se izboljšajo plače in skrajša delovni čas, ker pomeni vsaka racionalizacija utrudljivejšo ali duhomornejšo izrabo delovne sile ter z ozirom na zdravstvene razmere delavstva in nezaposlenost, ki ji sledi.

Za ženo, ki je zaposlena v pridobitnem poslu, zahteva kongres popolno enakopravnost z moškimi. Žena mora postati sovrstnica in sobojevnica stroka.

Avstrijski kongres strokovnih organizacij je enodušno manifestiral solidarnost delavskega razreda. Globoko tiči v sru avstrijskemu proletarijatu zavest, da mora hoditi celotni delavski pokret eno pot, ne da bi ga k temu vezali sklepi ali dogovori, ker je prepojen z mislijo, da je delavski razred eden in da ima tudi en interes, izboljšati svoj socialni položaj, utrditi svojo moč in hoditi do cilja.

Naše strokovne organizacije je zastopal na kongresu s. Bogdan Krekič.

eden delavec v odboru in še ta kot namestnik).

Na to je govoril g. Deržič, ki je ostro nastopil proti delavcem Zveze ter obsojal nesoglasje med članstvom Zveze ter povdarjal, da se morajo brezpogojno pokoravati sklepom oblastnega odbora. Med drugim je tudi govoril o črešnjah ter rekel, če bodo ceneje v Mariboru, se nakupijo v Ljubljani, če pa so ceneje v Ljubljani, se nakupijo v Mariboru; slično je omenil za druge pridelke. Govorilo se je tudi o splošnem stanju drugih nabavljajčkih zadrug n. pr. v Zagrebu in Sarajevu, da so nekatere zelo zadolžene. Članstvo Zveze je odločno zahtevalo, da mora biti nabavljajčka zadruga v Mariboru samostojna. Končno se je priglasil s. Čanžek k besedi. Deržič je takoj . . .

ter rekel, da je društveni shod in da se s. Čanžeku ne da besede, nakar je Muraus rekel: »Vi, gospod Čanžek, ne dobite besede, ker je društven shod.« S. Čanžek napravi medklic, da gre za korist celokupnega železničarstva. Nato se ga je izrinilo iz dvorane, vsled česar je nastalo veliko razburjenje med članstvom Zveze, ter so ostro obsojali tako postopanje.

Shod je pomenil nov fiasko za Zvezarje, kar je tudi njih članom-delavcem odprlo oči, kako se hoče z njimi postopati in kako naj komandira le uradništvo, delavec naj molči.

Polom Zvezarjev je popoln in danes naj jih reši nabavljajčka zadruga, ki naj bi bila seveda v rokah najzvestejših zvezarskih generalov. Povemo vam, da se mariborski proletarijat nikakor ne strinja z diktatom Deržiča in drugih, ter da tudi ne bo podpiral akcije, ki jo vodijo zvezarski generali. Mariborski proletarijat je zaveden ter si hoče postaviti v odbor zastopnike, do katerih ima zaupanje, nikakor pa noče imeti v odboru zvezarske frakarje. Mnenja smo, da je v mariborski oblasti železničarski proletarijat dovolj močan, da si ustanovi svojo nabavljajčko zadrugo ter za ustanovitev ne rabi žegna od g. Deržiča, ki je železničarjem dobro znan še od »zakona o zaščiti države«.

Občni zbori.

Podružnica Jesenice. Izr. občni zbor se vrši v nedeljo dne 22. VII. 1928 v prostorih hotela Pošte. Razpravljali bomo o spremembi pravil, položaju železničarjev in o nabavljajčki zadrugi, oziroma Konsumnem društvu.

Po občnem zboru pa se bo vršila konferenca progovnih delavcev.

Podružnica Lesce. Izredni občni zbor se vrši v nedeljo dne 22. VII. 1928 ob 15. uri v prostorih gostilne Katrinek. Poroča referent iz centrale. Sodruge progovne delavce istočasno pozivamo, da se udeležijo dopoldne konference na Jesenicah ob 9. uri, kjer bomo razpravljali o delu in nalogah delavskih zaupnikov.

Podružnica Vuzenica. Sklicujemo izredni občni zbor v nedeljo 22. julija ob 8. uri zjutraj v prostorih gostilne Premrou. Na občni zbor zlasti opozarjamo progovne delavce, ker se bo razpravljalo zlasti o za njih zelo važnih vprašanjih. Dnevni red je: Sprememba pravil, delo v bolniški blagajni, delavski pravilnik.

Maribor I. Občni zbor se vrši v sredo dne 18. VII. 1928 ob 17. uri takoj po delu v prostorih gost. Gačnik. Poroča s. Korošec iz Ljubljane.

Maribor II. (kurilnica) sklicuje izredni občni zbor v sredo dne 18. julija ob pol 8. uri zv. v Ljudskem domu. Poroča s. Korošec iz Ljubljane.

Kranjska gora. Občni zbor se vrši pri nas v nedeljo dne 29. VII. 1928 ob pol 9. uri dopoldne v prostorih brezalkoholne gostilne. Na tem občnem zboru bo poročal tudi s. Arih, predsednik delavskih zaupnikov, o delu zaupnikov. Sodruzi! Udeležite se polnoštevilno.

Maribor III. (promet - postaja) sklicuje občni zbor v petek dne 20. VII. 1928 ob 8. uri zvečer. Poleg spremembe pravil se bo poročalo tudi o bolniški blagajni, delavskem pravilniku in ostalih važnih vprašanjih. Izpred centrale poročajo sodr. Stanko.

Železničar mora imeti jeklene živce. Stalno uživanje prave kave pa jih uničuje. Skrbna žena kuha zato za zajutrek Žiko ki živce naravnost pomladi. Ime »Žika« zadostuje. Napišite to ime v nakupovalno knjižico in dobite pravo Žiko v rdečih zavitkih.

Iz poročil delavskih zaupnikov.

Kurilnica Ljubljana I. in Zidani most. Delo delavskih zaupnikov.

Pretekli teden se je vršil dobro obiskani sestanek delavcev in profesoristov naše kurilnice, na katerem smo ugotovili vse nedostatke, ki jih je treba odpraviti. Enako so poslali sodruzi iz Zidanega mosta tozadevne podatke in so tako delavski zaupniki na prvi seji zahtevali rešitev sledečih točk:

Ureditev delavnega časa v kurilnici.

Na prvi seji delavskih zaupnikov se je ugotovilo, da se 8urni delavni čas v kurilnici pri posameznih panogah službe ne izvaja. Vsled tega so sklenili delavski zaupniki na prvi seji glede delavnega časa sledeči predlog:

Premogarjem v dnevnem turnusu in turnusu 12 in 24 naj se podeljuje redno 2 prosta dneva mesečno in naj se ta 2 dneva ne okrne s tem, da bi se jim eventualni prosti čas po izvršenem delu računal na konto prostega dne. Enako naj se 2 prosta dneva redno podeljajeta pepelarjem, ključavničarjem, skladiščnim delavcem in snažilcem voz, ki vrše službo v turnusu 12-24. Ta turnus naj se striktno izvaja tudi pri skladiščnih delavcih in ne uvaja delo 13-23. Za čuvaja v kasarni, ki vršita službo avizerjev, se naj uvede turnus 12-24, ker je turnus 24-24 zlasti v zimskem času prenaporen. Isto velja za izpostavo Zidani most.

Akordni sistem in regulacija plač.

Akordni sistem, kot je danes uveden, je v marsikaterih ozihrh pomanjkljiv in krivičen ter ne odgovarja delavnim pogojem in razpoložljivemu materialu. Tako se obnova posameznih del sploh ne upošteva, vroče osi se računajo v breme tekoče pravice, prani stroji se ne računajo v službo itd. Vsled tega predlagamo, da se izvrši revizija akordnega cenika ob sodelovanju delavskih zaupnikov.

Nadalje je v staležu kurilnice precejšnje število delavcev in profesoristov, ki imajo skrajno nizke urne plače od 3 Din dalje. Ker je ta plača za preživljanje samega delavca brez družine že nezadostna, predlagamo, da se izvrši povišanje najnižjih urnih plač ob sodelovanju delavskih zaupnikov.

Delavske temporerne karte.

Tedenske temporerne karte se delavcem, ki stanujejo izven službenega mesta, neredno podeljujejo ter se morajo delavci voziti v in izven službe brez kart, kupovati režijske vozovnice ali pa se izpostavljati kazni od strani revizijskega osebja. V bodoče naj se uredi ta zadeva tako, da se bodo karte pravočasno dostavile od strani direktije kurilniškemu vodstvu. Istočasno pa stavimo predlog, da se tedenske karte zopet zamenjajo s prejšnjimi letnimi temporerkami, ki so se izkazale kot praktične in se bo na ta način zelo zmanjšalo delo administrativnemu osebju in izdatki upravi.

Dopusti.

Osebje večkrat rabi za izvršitev nujnih poslov v raznih družinskih zadevah, pri oblastih itd, po eno ali več ur dopusta. Po dosedanji praksi mora vzeti ali brezplačen dopust ali pa dopust za cel dan. Predlagamo, da se izda delovodjem nalog, da smejo v nujnih slučajih dati dopust tudi po par ur, kateri se zaračuna, ko se nabere za cel dan.

Zdravniška spričevala.

Delavce, katere sprozi zdravnik za nesposobne za težka dela, naj se dodeli v lažjo službo.

Glede lokalnih nedostatkov se je zahtevalo:

V kurilnici, to je v severni in v kovačiji naj se uredi ventilacija še pred zimo, da ne bo delavstvo izpostavljeno v zdravstvenem oziru takim nevarnostim kot lani. O opravičenosti se je prepričal g. šef-zdravnik, g. pomočnik direktorja, ki je obljubil izvršitev ter je dal brzoujavno igrirati rešitev v Beogradu. Nadalje naj se popravijo okna, vrata in peč. Milo naj se redno podeljuje vsakega prvega v mesecu in naj se podlež brisače tudi onim, ki jih doslej še niso dobili. Cunje za brisanje rok so nehigijenične, ker so med njimi v prvi vrsti odpadki raznih strganjih oblek in umazanega perila, vsled tega predlagamo, da se za brisanje rok v bodoče mesto cunj nabavlja juta. Ukrene naj se potrebno, da se bodo redno čistili kurilniški pogreznji jarki, stranišča in naj se napelje v stranišče severne kurilnice in pri premogarjih elektrika. Razsvetljava naj se napelje tudi na figure in nad vozove pri premogarjih. Table za znamke naj se namestijo na takem kraju, da ne bodo delavci ob nastopu in koncu dela izpostavljeni nevarnostim vsled mimo vozečih strojev. Naj se namestijo table v vsaki delavnici. Novo sprejetim ključavničarjem se naj dajo na razpolago srambe za obleke in potrebno orodje. Enako naj se dajo srambe tudi premogarjem. Stroje naj se opere, predno se jih postavi v delavnico radi popravila. Pitna voda za delavce se naj napravi v kovačnici. Pranje strojev se naj vrši v bodoče na takem mestu, da ne bodo v nevarnosti delavci, ki bi delali na drugi strani. Orodje kot n. pr. navojni sveder, ribač, primož itd. so tako izrabljeni, da se ne da z njimi delati; vse izrabljeno orodje

naj se torej izmenja. **Površna obleka** naj se zopet nabavi vsem nastavljenim in nena-stavljenim profesionistom in pomožnim delavcem, ki delajo pri strojih, inkl. pepelari-jem; za premogarje naj se nabavi zadostno število dežnih plaščev; enako naj ima ku-rilnica v zalogi potrebno število inventarnih dežnih plaščev za osobe v vozni delavnici, ki mora, ker je vozna delavnica premajhna, ob vsakem vremenu popravljati vozove na prostem. Enako naj se v bodoče mizarjev ne porablja za čiščenje dvornih vlakov. **Skupinam**, določenim za popravila voz in loko-motiv, naj se dostavi potrebno število po-možnih delavcev za vršenje pomožnih del, prinašanje materiala. **Ključavničarjem**, ki hodijo na progo popravljat vozove, naj se dovoli ob povratku primeren čas, da gre-do lahko kosit domov. **Pri spopolnjevanju** mest vozovnih nadziralcev in za nadomestnike ter tudi pri nastavitvah naj se upošteva osebe po vrsti, to je po službenih letih. Istočasno naj se ukrene vse korake, da se nastavi ključavničarje oz. vozovne pregled-nike tudi v izpostavi Zidani most. **Vozov-nim snažilcem**, kateri nalivajo vodo v vo-zove, naj se dostavi dva dežna plašča in se popravijo hidranti.

Radi starostnega zavarovanja in državnih praznikov so postavili za-upniki sledečo zahtevo:

Direkcija drž. železnic, Ljubljana.

Doslej še ni izvedeno starostno zava-rovanje delavstva, dasi je zakon o držav. prometnem oseboju v veljavi že od leta 1923. Novi delavski pravilnik, izdan s 1. I. 1928, je to vprašanje rešil na način, ki znači neizogibno ukinitve penzijskega fonda. De-lavstvo s 30 in več leti službe, na železni-cah že popolnoma izčrpano, ne more iti v pokoj, ker so stare provizije nezadostne za pošteno preživljanje njih in njihovih družin. Delavski zaupniki kurilnice Ljubljana I., zbrani na svoji prvi seji, se obračajo do na-slova z zahtevo, da se ukrenejo vsi po-trebni koraki, da se uredba o starostnem zavarovanju delavcev čim prej uzakoni. Sklicuje naj se tozadevno anketa delavskih zaupnikov, ki naj predlože svoje predloge k temu vprašanju. Stare delavce naj se obdrži v službi do izdaje te uredbe in se naj jih upokoji po novih predpisih.

Enako doslej še ni rešeno vprašanje državnih praznikov, na katere se zahteva počivanje dela, a delavstvu se ti dnevi ne plačajo. Delavski zaupniki stavimo zahtevo, da naj se državni prazniki delavcem plačajo.

Prosimo naslov, da bi to vlogo pred-ložil v rešitev generalni direkciji.

Progovna sekcija Zidani most.

Ujedinjeni savez železničarjev sklicuje sporazumno z na listi sa-veza izvoljenimi zaupniki

konferenco progovnih delavcev sek-cije Zidani most,

ki se vrši v nedeljo dne 22. VII. 1928 pri Mazerju v Zidanem mostu točno ob 9. uri dopoldne.

Pozivljamo podružnice Zagorje, Trbovlje, Zidani most, Sevnico, Krško in Brežice, da opozore na konfe-renci vse progovne delavce, da se je v čim večjem številu udeleže.

Progovna sekcija Ljubljana gl. pr.

Da se zbere ves material za delo in intervencije delavskih zaupnikov, se je vršila v nedeljo dne 8. VII. t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih cen-trale konferenca prog. delavcev, ka-teri je predsedoval predsednik de-lavskih zaupnikov s. Siard. Delegati posameznih podružnic so točno ori-sali položaj delavstva, nakar se je med drugim dalo zaupnikom nalog, da zahtevajo sledeče:

1. Da se definitivno enkrat siste-mizira stalni delavski stalež pri sek-ciji in sicer na podlagi dejanske po-trebe v sporazumu z delavskimi za-upniki.

2. Da se na to vse delavce, ki so že eno leto na železnici, stari 21 let in vojaščine prosti, v okviru tega staleža imenuje stalnim delavcem in jih sprejme v penzijski fond.

3. Da se vsem tem delavcem po-deljuje redno letni dopust.

4. Da se podeljuje delavcem brez-plačno pri izplačilu izplačilne listke.

5. Da se vsako čezurno delo ob delavskih plača s 50 %, ob nedeljah s 100 % in da se ne pošilja v slučaju čezurnega dela delavca drugi dan domov.

6. Da se delavske tedenske karte zopet zamenjajo z letnimi temporer-kami.

7. Da se onim delavcem, katerim se davek za leto 1924 še ni vrnil, ta davek takoj povrne.

8. Da se izvrši regulacija urnih plač, ki so bile zadnja leta reducira-ne.

9. Da se v slučaju deževnega vre-mena, ako delavstvo nastopi službo, zaračuna celo dnevniko in delavce tedaj zaposli pri drugem delu.

10. Da se podeljujejo dopusti tudi po pol dne in se da tozadevno vsem progovnim mojstrom enake direk-tive.

11. Da se da ženam, ki vrše za-piranje ramp, mesečno dva prosta dneva in redni letni dopust.

Poleg tega je bilo postavljenih še več lokalnih zahtev, nadalje zahteva glede uveljavljenja zakona o starost-nem zavarovanju, o katerem bomo poročali prihodnjič. Progovnim de-lavcem pa veljaj le en poziv: Vsi v Savez.

Progovna sekcija Celje.

Konferenca progovnih delavcev naše sekcije se vrši v nedeljo dne 29. VII. 1928 ob 8. uri dopoldne pri Zelenem Travniku v Celju. Sodrugi, pridite polnoštevilno.

Progovna sekcija Jesenice.

Konferenca progovnih delavcev se vrši v nedeljo dne 22. VII. ob 10. uri dopoldne v prostorih hotela Pošte na Jesenicah. Sodrugi, udeležite se, da skupno sestavimo naše predloge.

Iz sekcije vlakospremnega osobja.

Stvarno in vztrajno delo novo-izvoljenega odbora sekcije je poka-zalo razmeram primerno dobre uspe-he v prvem četrtletju.

Sklepi občnega zbora se izvajajo točno in pravočasno. Obdržanih šest rednih članskih sestankov, ena kon-ferenca ter 3 redne odborove seje daje kategoriji vlakospremnikov o-sveženo živahnost v pokretu.

Sestanki so bili v času napornih turnusov, ogroženem prostem času ter mizernem stanju večine vlakospremnikov zelo dobro obiskani. Za seje sekcije vlada tudi zanimanje.

Številne vloge in posredovanja pri direkciji in postajnih vodstvih, kakor tudi sestanki zaupnikov v Ljubljani na gl. kol. službi v dokaz, da agilnost med odborniki, zaupniki ter članstvom sploh stalno napreduje.

Velikega pomena za razvoj Uje-dinjenega železničarja in njegove stvarne vsebine je, da je sekcija pridobila v tem kratkem času več agilnih sotrudnikov iz vrst vlakospremnikov, kateri pravočasno pri-spevajo z gradivom.

Seveda odziv iz sekcij ostalih ka-tegorij se še ni pokazal.

Vzbudila pa se je volja in samo-zavest tudi v ostalih kategorijah in strokah železniške službe za agilno podrobno delo.

Ujedinjeni Savez železničarjev stoji odločno na stališču samoodloč-be članstva.

Samoodločba članstva pride pa le takrat v poštev, ako prihaja inicija-tiva iz vrst članstva po od članstva izvoljenih zaupnikov na sekcije, po-družnice in vodstvo centrale.

Odškodnine za prevoz pošte v službenih vozih še v letu 1928 niso izplačane.

Dne 10. VII. 1928 je s. tajnik sek-cije vlakospremnega osobja posre-doval pri direkciji pošte v Ljubljani. Dobil je sledeči odgovor:

Sezname zadevnih vlakospremni-kov je direkcija pošte v Ljubljani predložila Ministrstvu pošte že v mesecu maju. Ministrstvo je potrine tudi pravočasno odobrilo. Ni jih pa še vidirala Glavna kontrola iz Beo-grada.

Direkcija pošte v Ljubljani je na intervencijo Saveza zahtevala reši-tev brzojavno in zagotovila v slu-čaju še nadaljnega zavlčevanja s strani glavne kontrole ponovno ur-genco.

Sekcija je založila novo izdelani rang. Tako, da ima lahko sleherni vlakospremnik skupaj na eni poli papirja tiskano okrožnico in činovni seznam za ceno 2 dinarjev.

Zaupniki vseh domovnih postaj naj si čimprej nabavijo potrebno šte-vilo izvodov.

Na direkcijo smo nadalje vložili sledečo vlogo radi spopolnitve sta-leža:

Priloženi seznam manjkajočih vlakospremnikov nudi najprejše sliko voznega osobja v Ljubljani na glavnem kolodvoru.

Pri že itak nezadostnem staležu vlakospremnikov je torej nenadomeščenih 60 mož. Poleg že navedenega ne razpolaga postaja z nikakim nadomestilom za bolne in odsotne ter nikakim naraščanjem zavira-čev.

Običajno je bivša državna in južnožel. uprava vedno držala stalež osobito vlakospremnega osobja; na polni višini pa je imela izven normalnega staleža še 18% nadomestilo za bolne in odsotne.

Vlakospremnemu oseboju je vsled takih razmer ogrožen ves prosti čas doma. Odsotnost odnosa dopusti pa so pod takimi razmerami izključeni. V letnem proračunu je izrecno določeno, da se ima stalež osobja spopolniti tekom poletja, ker je za to kredit na razpolago.

Podpisani Savez opozarja direkcijo drž. železnic na neizogibne posledice, ki morejo nastati za varnost prometa in za osobe ter Vas naprošamo, da odredite vse potrebno, da se stalež izpopolni in vzpostavi nor-malne razmere pri vlakospremnem oseboju na glavnem kolodvoru.

Radi kasarne v Karlovcu pa sle-dečo vlogo:

Direkcija drž. železnic, Ljubljana.

(V roke g. Benedeku, načelniku sa-obračajnega odeljenja.)

Vlakospremno osobje potniških vlakov, potujoče na progi Ljubljana—Karlovac, ne dobiva za časa odmora v Karlovcu nika-kega goriva, da bi si moglo pripraviti hrano.

Vsakodnevne pritožbe pri tamošnjem g. šefu postaje ne izdajo nič. Gospod šef zavrača pritožbe osobja z motivacijo, da Ljubljanska direkcija ne da nič za potrebno gorivo.

Podpisani Savez prosi gospoda načel-nika saobračajnega odeljenja, da potrebno ukrene, da bode vlakospremnemu oseboju v Karlovcu gorivo na razpolago.

V zahtevi turnusa ljubljanskega osobja smo izvršili sledečo interven-cijo:

Direkcija drž. železnic, Ljubljana.

(V roke g. načelniku saobračajnega odeljenja.)

Turnus brzih in potniških vlakov z 32 skupinami, ki bi bil imel stopiti dne 15. junija 1928 v veljavo, podpisan od večine celokupnega prizadetega osobja, ter pred-ložen po postajnem vodstvu Ljubljane glavni kolodvor, je bil od g. Dekleva za-vrnjen s pripombo, da direkcija dovoli samo 31 skupin.

Turnus z 31 skupinami je vsled takoj-snjega obračanja v Karlovcu prenaporen.

Istočasno z uvedbo nočnih vlakov 9219 in 9212 na progi Novo mesto—Karlovac je direkcija ukinila nočno službo za navedeno progo izzemši postajo Črnomelj. Izven postaje Črnomelj se na progi 77 km ne iz-daja nikjer voznih kart in ne odpremlja prtljage.

Številnim potnikom, posebno čez po-letje, naj samo en sprevidnik izstavlja do-plačila. Vlakospremnemu oseboju se s tem, da je nočna služba za postaje ukinjena, službena obremenitev poveča.

Podpisani Savez se obrača do Vas s prošnjo, da blagovolite dodeliti zopet dru-gega sprevidnika k vsem vlakom na gori navedeni progi, odobriti predloženi turnus z 32 skupinami ter dopolniti stalež vlakospremnega osobja sedaj manjkajočih 56 vlakospremnikov v Ljubljani glavni kolo-dvor.

Istočasno pozivamo sodruge iz izvenljubljskih postaj, da tudi oni sodelujejo aktivno, ker le s složnim in energičnim nastopom bomo do-segli uspehe.

Iz sekcije kretnikov in pre-mikačev.

Sestanek kretniškega in premi-kalnega osobja v Ljubljani se vrši v ponedeljek, dne 23. julija 1928, ob 7. uri zvečer v prostorih gostilne Paušek na Martinovi cesti. Službe prosti sodrugi, udeležite se v obilnem šte-vilu.

Čudna odredba ljubljanskega po-stajanačelnika. Pretekli mesec je bilo vsemu kretniškem in premikalnemu oseboju odrejeno sledeče:

»Osobe, ki je povzročilo ali bilo soudeleženo pri nezgodah ali izrednem dogodku (iztirjenje, oplazenje, povoz-ženje, trčenje itd.) v nočnem času na postaji, mora počakati po končani službi na zaslišanje pred prometno pisarno.«

Dotičnik, ki je to odredbo izdal, je gotovo na glavo padel, ker druga-če ne bi mogel spraviti skup tako krasnega odloka. Po dvanajstih urah nočne službe lepo čakaj, ves zbit, la-čen ali premočen do kosti, pred pro-metno pisarno, kdaj bo prišel kateri od gospodov, ki imajo s protokoli opraviti! Gospodom povemo, da se ta odlok ne bo držal. Gospod načel-nik pa je morda tudi »scharfrichter-jem« izdal nalog, da morajo biti že ob 7. uri v službi.

Kdo naj premika? Vedno večkrat se pripeti slučaj, da rabi kak uslužbe-nec odsotnost in ta se mu da, ne do-stavi pa se nadomestnika. Radovedni smo, ako bo za ev. nesrečo odgo-varjal kak g. načelnik. Mi ne bomo, ker za vsak slučaj vodimo točno evi-denco.

Ureditev službe kretnikov na Viču. Še vedno se vrši tam 24/24-urna služba in to brez vsakih prostih dne-vov. Najbrže se smatra to mesto kot nekako »letovišče«, kjer ni treba kretniku nič delati, ampak se lepo kje v senci naspri.

Uprava računa, da ji pač ta sistem bolj ugaja, ker uradnika, ki dela služ-bo po dnevi, plača tovarna in si ta-ko železnica prihrani eno moč.

Zahtevamo tudi na Viču turnus 12/24, kot je upeljan v ostalih po-dobnih javiliščih vlakov.

Iz centrale.

Izlet v Avstrijo se letos ne vrši, ker ne moremo dobiti potrebnega števila prostih vozovnic. Po dogovoru izstavlja naša uprava samo 400 vo-zovnic letno za avstrijske železni-čarje, enako pa seveda tudi avstrij-ska uprava da le 400 vozovnic letno za naše železničarje. Doslej pa je izrabljenih že nad 300 kart. Kdor torej hoče letos še potovati v Av-strijo naj hitro zaprosi vozovnico, da ne bo že preje določeno število izrabljeno.

Vsem podružnicam in članom v vednost! Opozarjamo vse člane, da redno plačujejo članarino. Vsakdo, kdor je tri mesece v zaostanku, se brezpogojno črta iz staleža članov. Sodrugi! Skrbite za red. Blagajniki, opozorite pravočasno one, ki so za-ostali dva meseca, da poravnajo.

Pravica do podpore, posmrtnine in pravovarstva. Kdor je v zaostanku s članarino za dva meseca, nima pravice do podpor, posmrtnine in pravo-varstva. Kakor zahteva vsak član redno podelitev ugodnosti, tako za-hteva organizacija od člaha redno plačevanje prispevkov.

Hrvaški list izide dne 25. VII. t. l. 1928. Izhajal bo dvakrat mesečno in sicer 10. in 25.

Rapidno naraščanje Saveza. V Splitu je na novo pristopilo 71 čla-nov, v Indiji 30, Sarajevu I. 55, Sa-rajevu II. 12, Zlatar Bistrici 21. No-ve podružnice so ustanovljene v Travniku, Dabrinjah, Zenici in Mo-drinjah, vse v Sarajevski direkciji. Obnavlja se Knin.

Podružnica Maribor III. sklicuje v petek, dne 20. julija t.l., ob 20. uri v prostorih gostilne »Beli zajec« v Me-lju svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predse-dnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo revizorjev in 5. Razno. Dalje bode poročal o delo-vanju organizacije delegat iz centra-le in sicer centralni tajnik s. Stanko. Sodrugi podružnice Maribor III., va-bite se, da se polnoštevilno udeležite občnega zbora. Vabijo se tudi so-drugi podružnice I. in II., da se po možnosti istega udeležite.

PREDNAZANILLO!

Ujedinjeni savez železničarjev Jugo-slavije, podr. I. Maribor, priredi dne 15. avgusta 1928 ob 15. uri popoldne v gostilni Pšunder v Zg. Radvanju veliko

POLETNO VESELICO

s sodelovanjem železničarske godbe pod vodstvom kapelnika g. Schön-herr Maksaa, z bogatim sporedom. Bratska delavska društva se naprošajo, da na isti dan ne prirejajo dru-gih prireditev. Odbor.

POLETNA VESELICA

Podružnice »Svoboda« v Mariboru. Poletna veselica »Svobode« se vrši dne 5. avgusta 1928 v Lovskem domu pri Treh ribnikih. Spored: godba, petje, telovadni nastop, staletni tek med člani telovadnega odseka in člani športnega odseka, streljanje za dobitke, kegljanje, srečolov, šaljiva po-šta, ples itd. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 5 Din, za člane kulturnih društev 3 Din.

Vabimo vse sodruge in prijatelje k pol-noštevilni udeležbi naše veselice. 5. avgusta vsi delavci in sodrugi na našo veselico! Odbor »Svobode«.